

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.

Nyílt tér: soronként 20 fill.

Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

A n. é. közönséghez.

Folyó év február hó 15-én egy éve lesz, hogy a türelmő hullámok hátán utnak indítottuk vármegyénk sajkáját, szócsovét a: „Fogarás és Vidékét!”

Bizony scillák és kharibdizsek között indultunk el, s hogy úgy mondjuk: „a napkeleti bölcsék, a haruspekszek és augurok” — a város javósai, profétái rossz ómenekkel árasztották el a reményteljes redakciót, mondván: „hogy itt Fogarás vármegyében nem képes egy lap reuzálni!” Ezt a — hogy úgy mondjuk — nem reuzálást különösen a szellemi szegénységnek, a tárgytalanságnak tudták be, azt mondták többek között: hogy miről és mit lehet írni itt: Fogarason!? ha csak nem olló — a lap — nem talál tárgyat! . . .

Mi bebizonyítottuk az ellenkezőt: a szellemi szegénységen túl emelkedtünk, iparkodtunk tárgyilagosaak lenni s minden körülmények között csak is olyan eszméket pengettünk a melyek szűkebb hazánk: vármegyénk s községünk multját, jelenét és jövőjét karolták föl. Szóval, amelyek Fogarás vármegye létjogosultságát, üdvét, jólétét és boldogulását előmozdítják . . .

Hogy az igazságnak s a részre-

hajlatlan igazmondásnak vagyunk az emberei, azt minden egyes számunkkal bebizonyítottuk, hogy a személyi kultusznak, a kacsának, pletykának nem voltunk hívei, nem ültünk fel neki, azt is bebizonyítottuk magunktartásával. Csak is olyan hirt közöltünk, amely már a tűzpróbát kiállotta, azaz az illető fórumokon már keresztül ment.

Egyszóval — a mennyire csak lehetett — iparkodtunk az érdeklődő kedélyeket kielégíteni, úgy, hogy lapunkról az országban kitűnő szaktekintélyek, nagy, jeles férfiak elismerőleg nyilatkoztak. — De minden elismerés mellett is már születésüinktől kezdve egy nagy, óriási szörnyeteggel kell megküzdenuünk: a **közönnyességgel!** . . .

Fájdalom! . . . a n. é. közönség nem pártol bennünket úgy, amint azt megérdemelnénk, úgy, hogy kiadónknak reá kell fizetnie — a közönnyosségre, az indolenciára, mely vármegyénket lapunkkal szemben elárasztja.

Egy éve — hogy úgy mondjuk — próbaházasság fejében adtuk ki a „Fogarás és Vidékét”, az év vajjon bevált-e?

Kiadónk erejénél felül áldoz e nagy miszsiót teljesítő lapra; de ha látja, hogy a lap ezután is — a közönnyosság hidrájával küzd: bevonja a vitorlát és partra száll a szelek mérget nemesen kiállván! . . .

Pedig, hogy mitől fog elesni a közönség, azt csak azután venné észre.

Továbbá jelezzük azt is, hogy az újévi lapunk még érdekesebb és tartalmasabb lesz, a mennyiben kitűnő munkatársak állottak be a redakcióba, akik lapunk irányának is más fordulatot fognak adni cikkeikkel.

El tehát a rút közönnyosséggel! . . . Tömrüljünk a haladás az igazság zászlója alá!

Ne hagyjuk árván, éhen elveszni igazmondó szócsovünket, édes gyermekünket a: Fogarás és Vidékét!

Fizessünk elő az újévi vallás és nemzetiségi különbség nélkül, hiszen mindnyájunk érdekeit hűen képviseli a: Fogarás és Vidéke!

—8.

Fontos ügyek.

— A városi közgyűlésből —

— 1904. január 11.

A gyűlésekről, lapunk belső cikkeiben szoktunk tudósításokat hozni, de a legutóbbi városi közgyűlés olyan fontos tárgysorozattal birt, hogy lapunk főhelyét kell neki szentelnünk. Főhelyre tettük e cikket továbbá azért is, mert reméljük, hogy városatyáink figyelmét job-

T A R C A.

A szenvedő Tomparól.

Írta: Halmy Gyula
az „Irodalomtörténeti Közlemények“-ből.

Az emlékezet Veszta tűzével, ha az elhunyt jelesek multjának a jelenben szövétnéket gyújtunk a kegyelet és a hála szep-lőtlen örzetével együtt, akkor a kitűnők örök érdemeinek adózunk. Az elismerés örökzöld koszoruját fonjuk meg és tesszük a halhatatlanok sirjára.

És ez pedig nem más, mint hazafiui szent kötelesség: mert a halandóhoz nem illik egyéb, mint hódolat, csodálat.

Jelen értekezés sem egyéb, mint elismerés, egy halvány sugár, mely a nap felé a teljes fényhez. a költő örök érdemeihez törekszik.

Fájdalom, hogy itt, e helyen a nagy költő szellemével nem foglalkozhatunk; de az a jelesek feladata. Itt bennünket a beteg, a szenvedő Tompa mint ember foglalkoztat.

Arról kívánunk tehát megemlékezni s az elhunytat mint szenvedőt mutatjuk be

levelei alapján az olvasó közönségnek. Csak kötelességet teljesítünk akkor, midőn ezt tesszük.

Hálánkat, kegyeletünket fejezzük ki ezuttal és ugyanazt látjuk bebizonyulva, valósulva akkor, midőn sárgult lapjait, leveleit megőriztük, hogy átadjuk azt az évülhetlennel örökbe.

S itt különösen az érdem azé, annak a férfinak a sirjára borul, kihez e sorok irattak, intézve vannak; a jeles költő házi orvosához, az akkori putnoki orvoshoz, dr. Hőke Lajoshoz, ki Borsodmegye székhelyének: Miskolcnak is hosszú időn keresztül szakavatott, lelkiismeretes orvosa volt.

Tehát a megőrizés érdeme tisztán az övé.

1880-tól pedig nekem is van egy csekély részem benne.

Pedig bizony keletkezési idejök óta nagyon sok katasztrófán mentek keresztül ezek a levelek. S mondhatni egyrésztől a sajtóságos véletlennel, a megkönyörült sorsnak köszönhetik életben maradásukat, az enyészettől való megmenekülésüket.

1878-ban elpusztította őket nagy részben a Miskolcson dülő, romboló árviz. Ezek

pedig, amelyek megmaradtak, beiszapolódtak s csak hosszú idő letelte után váltak olvashatókká.

A közelebbi időkben majd irigy fondor kezeknek lettek volna elrablott kincsei.

Szóval eme sorsuk is igazolja, hogy megérték már a közölhetőségre. Ime olérkezett az idő, hogy Tompán, dr. Hőkén és jó magamon kívül mások is olvashassák.

Váljanak, legyenek már közkinccsek, miket minden kebel szívesen vesz és hűen megőriz!

* * *

Ezen rövid előzmények után annak kívánunk hangot adni, illetve arra óhajtunk röviden feleletet adni, hogy vajon mi készített bennünket e levelek publikására? Feleletünk rövid: az életirók egyoldalúsága, kik a szenvedő Tompa életében, körülményeiben Skódán (bécsi orvos) kívül, (kinek pedig biztos tudunkkal az egész abnormis állapotban vajmi csekély szerep jutott,) másról teljesen megfeledkeztek. S a baj fölfedezésében és megállapításában az oroszánrészt neki tulajdonítják s a valót a feltűnőségekben keresik.

A szenvedő, a beteg Tompa orvoslását egy bécsi német orvos Skóda nevéhez kötik:

Ferencz József keserűviz az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószert.

kapható THIERFELD LIPÓTNÁL Fogarast és Köhalomban.

ban magára vonja és így máskor talán nem fog előfordulni azon szomorú és sajnálatos eset, hogy 6, mondva: hat városatya jöjjön csak el a közgyűlésre. A közönységeknek ilyen nagy mértékét, még soha sem tapasztaltuk. És éppen most, a mikor olyan nagyfontosságú ügyek kerültek szőnyegre, a melyek Fogaras létezését, előhaladását nem csak elősegítik, hanem éppen ezek biztosítják. Szinte resteljük kiírni, hogy egy városi közgyűlésen csak hat tag jelent meg; bár városatyáink még jobban restellenék, hogy többé ne fordulna elő ilyen sajnálatos eset.

A tisztviselők közül jelen voltak: Rauch István főbíró mint elnök, Szentpáli Gyula főjegyző és Papp István bíró. Ezekon kívül: Gombos Gyula, Steintburg Frigyes, Fleischer Sámuel, Páncél Károly, Róth Henrik és Wolf Frigyes jelentek meg. A közgyűlés fontos tárgysorozata a következő volt:

1. A fogarasi Olvasó-Kör megkeresése, hogy a Nagyszeben—fogarasi vonalon a vasuti menetrend módosítása iránt a szükséges lépések megtéessenek.

2. Fogaras törvényhatósági bizottságának közlése, mely szerint az Olt folyó és állami ut közötti területen a legeltetés beszüntetessék.

3. Jelentés, hogy Galac és Fogaras között az Olton át a közlekedés járművekkal megszűnt.

Elnök az ülést megnyitva, az új tagok névsorát olvasta föl.

Ezután a Szeben—fogarasi menetrend ügye került szőnyegre. A kaszinói bizottság előterjesztését egyhangulag elfogadták Fleischer Sámuel azon megjegyzésével, hogy a Szebenből d. u. 1 óra 20 perckor induló vonat ne korábban

— mint azt a kaszinói bizottság ajánlja — sőt inkább később, d. u. 3 órakor induljon, hogy az utasoknak legyen ideje étkezni és nyugodtan a vasúthoz menni. A későbbi indulás mellett is bejöhet Fogarasba esti 7 órakor a vonat, ha lehetőleg gyorsítják a mostani unalmasan lassu menetelést és pár percre rövidítik a jelenlegi félórás állásokat. Fleischer Sámuel még azt is indítványozza, hogy létesítsenek megállóhelyet Rakovicánál. Tapasztalat bizonyítja, hogy ott — bírósági tárgyalások és vásár alkalmával — 180 leszálló is volna. Hát még ha a kórház a Bethlen-utca végén felépül, mennyivel jobb lenne a kórházba menőknek Rakovicánál leszállni, mint a jelenlegi állomásra kerülve, az egész várost átgyalogolni. Páncél Károly közbeveti, hogy ott órház nincs, hogy lehetne hát megállóhely; de Szentpáli kijelenti, hogy inkább gondoskodnék a város ott valami uton-módon helyiségről, csak meg lenne a közönségnek ez a kényelme. Ezekután a motorkocsi közlekedés jött szóba, a mit a gyűlés jelenlevő tagjai egyhangulag elfogadtak és helyeselték, bár az az észrevétel történt, hogy a késő esti órákban veszélyes lenne az. Rauch főbíró azonban kijelenti, hogy lehetne úgy beosztani, hogy lehetőleg a nappali órákban induljon és érkezék ez a kívánatos, gyors közlekedési eszköz. Ezzel a vasut-ügy végetért.

Az Olt folyó és az állami-ut közötti legeltetés beszüntetése tárgyában hozott törvényhatósági határozatot a közgyűlés csodálkozva és megütközéssel fogadta. Gombos Gyula felszólalásában kifejtette, hogy az a rész ugyanis ártér és azt legeltetésnél egyébre nem is lehetne

használni. Róth Henrik pedig rámutat arra, hogy Fogarasnak ugyanis kevés a legelője és e miatt szarvasmarháink silányak. Ha ezt a legelőt is elveszik, az állattenyésztők érzékeny hiányt és károkat szenvednek.

Végül a Olt-hid ügye jött elő. Már két év óta elzárja tőlünk Nagy-Küküllő-megyét az Olt, és ez érzékeny károkat okoz Fogarasnak. Az első felszólaló Páncél Károly a ref. egyház vámügyét teljesen mellőzve, egyedül a város érdekét tartja szem előtt akkor, a midőn arra kéri a közgyűlést, hogy mindent kövessen el a hid mielőbbi felépítése ügyében. Gombos Gyula megjegyzi, hogy az állami igazgatóság részéről minden kitelhető dolog el lett követve s hogy még sem történt semmi intézkedés, azt egyedül a mai ex-lex-es állapotnak lehet betudni. Fleischer Sámuel szerint a hidvámot csökkenteni kellene, mivel a piaci vám úgy is emelkedett. Indítványozza, hogy a hidépítési ügyet a földmívelésügyi miniszter elé vigyék mert ez a hid nemcsak Fogaras felvirágzására, de stratégiai szempontból is fontos. Közös megbeszélés alapján azt határozták, hogy ne csak a városi közgyűlés tegyen lépéseket, hanem népgyűlést tartsanak valamelyik szállodában. Ezen népgyűlés publikálása és toborzása érdekében lapunk, minden tőle telhetőt el fog követni. A főbíró megbízza, hogy egy szűkebbkörű bizottság útján szervezze a népgyűlést. Ezenkívül küldöttséget menessen képviselőkhöz: Mikszáth Kálmán-hoz, hogy az Olt-hid mielőbbi felépítése ügyében, a földmívelési miniszternél minden kellő lépést megtegyen, mert e hidtől függ itt az ipar,

s Höke Lajos dr.-ról pedig, Tompa házi orvosáról említést sem tesznek. Sőt a sorokból azt merjük következtetni, hogy erről tudomással sem bírnak. Vagy pedig a történt való rovására Hökéről teljesen megfélemedtek szántsándékosan.

De a levelek kitörnek ám a sirból s mindent hüen megvilágítanak.

Tompa egyik életírója — a leghitelesebb — Szász Károly azt mondja, a Méhner-féle 1885. kiadás (sajó alá rendezte Lévay József) XXXIII. oldalán e dologra vonatkozólag.

„Midőn 1866. nyarán Bécsbe ment az ottani orvosokkal közölni baját, Skóda egyenesen nevezte azt, élete felől kétségbeesetten tért vissza. Barátaitól nemcsak be nem vette többé a biztatást, sőt haragudott, ha valaki azt merete mondani, hogy meggyógyul, vagy csak pár évig is élélhet még stb.“

Lévay József a jegyzetek alatt 1 k. a. 375. oldalon ugyanazt mondja „A mint a nagyhirű bécsi orvos, Skóda megnevezte Tompa előtt 1866-ban az őt kínzó betegséget szívtágulás (hypertrophia cordis stb.“

Szóval az idézett sorokból is olvashatjuk fentebbi állításunkat. Holott mindezek cáfolatára — dr. Höke Lajos még 1864—65-

ben, midőn még embriójában volt Tompa baja, konstátálta azt nála és gyógyította is.

Sőt e dologban 1866. január 6-án orvosi levelével kedves barátját, a hirneves pesti orvost: Kovács Sebestyén Endrét is felkereste, kinek e irását, levelét szintén bírom, mit alább közzé teszek.

Azt hiszem, az ide vonatkozó eredeti leveleknek birtokában levén, főlöszleg a további szószaporítás, puskapor-ropogtatás.

Beszéljenek a megtörtént valóról a levelek maguk szószerint, hűségesen; miknek közölésében az idő egymásutánját szigoruan megtartjuk.

A baj, a kór fokozatos terjedése s elharapódzása szempontjából szintén időnként, rendben közöljük.

Lássuk és olvassuk tehát a szenvedő beteg Tompát magát, mint panaszkodik hűséges szeretett házi orvosának: dr. Höke Lajosnak, gyógyíthatatlan, gyilkos betegségeről a fájdalmak, kinokjözönében, örvényében.

Mint kel ki skeptikusan a sors csapásai ellen.

A szenvedő Tompától 12 eredeti levelet bírnak. Temérdek az árviz áldozata lett, sok pedig elkallódott, elveszett. Ez is elég, a tényt ezek is elég hüen igazolják.

Továbbá egy levelet bírnak: Dr. Kovács Sebestyén Endre pesti orvostól (válassz Höke dr. levelére) Tompa bajára vonatkozólag.

S egy darab „Utolsó verseim“ című szép kötetményét kinyomva, mit saját aláírásával 1866-ban kedves házi orvosának: dr. Höke Lajosnak is megküldött.

A levelek a következőképpen hangzanak, miket dr. Hökéhez írt: 1. levél.

„Igen tisztelt Orvos ur!

Én éppen most érkeztem haza Pozsonyból, hova Kanka szemorvoshoz mentem, szememnek három hó óta semmit nem változó kór állapotja, a sok ijesztgető beszéd, aggodalmam, s tán tulvitt képzelődésem is reá birtak, hogy ezen hosszú s áldozatteljes utat megtegyem.

Felette igen kérem tisztelt Orvos urat, ne legyen visszatetsző előtte e lépésem; szemünk oly becses kincsünk: hogy ha érdekében ide-oda kapkodunk, igen is megboosátható.

Egyébiránt, ugyszólván hasztalan mentem, mert dr. Kanka szóról-szóra azt mondá: a mit itthon tisztelt orvos ur; a szem erőltetve van s aranyeres vértolulások által van nyomva.

kereskedelem, ugyszólván az egész város jövője és előmenetele.

Ezen üdvös és böles határozatok után elnök az ülést bezárta és a csekély számú, de ügybuzgó és lelkiismeretes tagok a legszebb egyetértéssel osztották szét azon óhajtàssal: vajha eredményre vezetnének a hozott határozatok, amit mi is szívből kívánunk. ö.

Vármegyei közgyűlés.

(Folytatás és vége.)

A vármegyei árvaszéknél iktatói és irattárnoki állás szervezése elhatározott és az állami javadalmazásnak 4000 koronával emelése a belügyminisztertől kéretett.

Némi vita után elhatározott, hogy az ósinka—persányi községi közlekedési közut a törvényhatósági utak sorába felvétetik, ehhez a határozathoz azonban a kereskedelmiügyi miniszternek is hozzá kell járulni.

A földmivelésügyi miniszter rendelete, hogy Slavonics János bécsi lakos részére a zernest községi erdő területére szabad kutatási engedélyt adott, tudomásul vétetett.

A községi ügyek során legelőbb Comsia Sándor körjegyző felebbezése tárgyalott a szakoréi segédjegyzői fizetés kiegészítése tárgyában, mely felebbezés elutasított.

Vledény községnek határozata ingatlanok megvásárlása iránt, helyben hagyott.

Mundra község előjáróságának felebbezése folytán elhatározta a közgyűlés, miként Mundra községet utasítja, hogy a község egy év leforgása alatt megfelelő hivatalos helyiségekről gondoskodjék, mivel ellenesetben hivatalból történik intézkedés.

Comsia Péter és társa ujpörumbáki lakosoknak felebbezése folytán elhatározta a közgyűlés, hogy azon határozatát a községnek mely szerint község kettéválasztásával felmerült körülbelül 4500 korona költséget a község fizesse, megsemmisíti, mert erre alap és ok nem forog fenn.

Dobrin György és társai bucsumi lakosok

sok felebbezése folytán, amely a községi székház építés céljaira pótdók kivetését ellenezte, a közgyűlés a község határozatát módosította, illetve feloldotta.

Sárkány nagy községnek községi iroda és jegyzői lakás bérbevétele iránt hozott határozatát a közgyűlés jóváhagyta.

Tanase Jakab és társai vledényi lakosok felebbezését a közgyűlés figyelmen kívül hagyta és a képviselőtestület azon határozatát, melylyel a községi jegyző fizetésének 1000 koronára való emelését elhatározta, jóváhagyta.

Simon községnek azon határozatát, hogy az erdölési cédulák kiállításáért darakonként 20 fillért megállapított, a közgyűlés jóváhagyta.

Ósinkán segédjegyzői, helyettes állami anyakönyvvezetői állás rendszeresítését a közgyűlés elhatározta, illetve a községek tekintetbeni határozatát jóváhagyta, a 800 kor. fizetésének felét a községek fizetik, felét pedig az államkincstár fogja elvállalni.

Szunyogszék községnek faeladás és a koresmaház kiépítése iránt hozott határozatát a közgyűlés jóváhagyta.

Töresvár község határozatát, melylyel a halászati jognak a parttulajdonosok részére való átengedését elhatározta, a közgyűlés megsemmisítette; éppugy Herszény községnek határozatát, melylyel az ottani községi bírónak jutalmazását határozta el.

Fogaras nagy község azon határozatait, melylyel a m. kir. ménesuradalom és Kühn Mihály terhéről községi pótdók törlesztését határozta el, a közgyűlés jóváhagyta.

Alsószombatfalva község kérése folytán engedélyezte a közgyűlés, hogy a megyei tiszti nyugdíj alapból 3900 korona kölcsön kifizetessék.

Vojla község határozatát, melylyel a körjegyző tüzfűtálatályát megállapította a közgyűlés jóváhagyta.

Szeráta községnek haszonbélengedése tárgyában kelt határozatát a közgyűlés jóváhagyta, éppugy 7 kor. 40 fill. szegény alapi követelés leírása tárgyában hozott határozatát.

A 10 törcsvári község közös vagyonát kezelő bizottságnak kérése folytán 3000 kor. kölcsönt engedélyezett a közgyűlés.

Szohodol község a községi szülésznő fizetését évi 100 koronában állapította meg, mely határozatát a közgyűlés jóváhagyta.

Fogaras nagy községnek határozatát, mely szerint Thierfeld Lipót, Zakariás Márton, dr. Micu András, a Furnika takarékpénztár, Roth Henrik, Fleissig testv. és Taglich cég, dr. Turcu János, Kühn Mihály az ev. ref. egyház, Steinburg Frigyes, Lauritsch Manó, Vogel János, a kir. erdőkincstár, Tóth Józsefné, Henter Mihály és Fleissig József terhéről községi pótdók leírását határozta el, a közgyűlés helyben hagyta és az összegek leírását engedélyezte: éppugy Szunyogszék község részéről leírásra ajánlott községi pótdók leírását is.

Alsópörumbák községnek a vásárvámjegyzék meghatározása iránti kérése folytán elhatározott, hogy a kért díjak némi leállításával mellett az előterjesztett tervezet jóváhagyás céljából a kereskedelmiügyi miniszterhez felterjesztessék.

Opreakercisora, Vajdaréce és Szeráta községek határozatai gazdasági ismétlő iskolák felállítására iránt, feloldottak.

Muntean Vartolonné és társai lisszai lakosok felebbezése folytán Lissza községnek a községi iroda és iskola részére szükséges tűzifa kiszolgáltatása ügyében hozott határozata, megsemmisített.

Breáza községnek, a többi községtől elmaradott 1902. évi majorsági számadása tárgyalván, a számvevőség által történt megvizsgálás után, helybenhagyott.

Dr. Czitrom Vilmos, Fogarason letelepedett orvos oklevele a törvényhatóság területén kihirdetendő, illetve a megye területén orvosi gyakorlat üzésére feljogosított.

A Délvidéki Magyar Közművelődési egyesületnek meghívása a Szegeden tartott alnkuló közgyűlésére, tudomásul vétetett.

A magyar numizmatikai társulatnak felhívása a társulatba tagként való belépésre, tudomásul vétetett, alap hiányában azonban a kérés nem teljesíthető, éppen az országos gazdasági munkás és segély pénztár segélyezés iránti kérése is figyelmen kívül hagyott, mert erre a célra alap és összeg nem áll rendelkezésére.

A tárgysorozat kimerítettén, elnöklő főispán a jelenlevő tagoknak boldog új évet kívánva, a gyűlést bezárja.

A Fogarasi Székely Társaság.

(Folytatás és vége.)

Tisztelt Összejövétel!

Midőn van szerencsém jelen alkalommal a „Fogarasi Székely Társaság”-nak 1903. évi működéséről összefoglaló jelentést tenni, nem mulaszthatom el, hogy csak rövid szavakban is meg ne emlékezzen ama időről, mely a Társaság alahulását megelőzve jelen kialakulására is befolyással volt. Érttem pedig az 1899—1903. esztendőig terjedő ama időszakot, mely a fogarasi székely asztaltársaság keletkezését, szereplését és megszűnését illeti.

A szülőföld szeretete, a régi otthon maradt emlékek felelevenítése hozott össze 1899. okt. 6-án eleinte 4, később 7, majd több székelytestvért, hogyha testben el is szakadva a szeretett földtől, gondolatban, érzésben továbbra is fenntartsák a kapcsolatot. az együvé tartozás érzetét, az otthon maradot-

Kinélet, diéta s vérhígítás leend az orvosság.

Kérem magamat ezutánra is, namcsak mint orvos, de mint ember nagybecsű kegyeibe s szíveségében állandóan megtartani, ki egyébiránt teljes tisztelettel vagyok

Hamván, augusztus 1. 1860. Igen tisztelt orvos urnak

alázatos szolgája

Tompa Mihály.

Ez boríték nélkül maradt meg, míg a többin, akihez irattak, a név világosan olvasható kívül a levél hátulján.

2. levél.

„Tekintetes orvos ur!

Feleségem már fenjárogat a szobában; a sebek tökéletesen behegedtek, de a lába éliről a feszültség, némi daganat és kevés fájdalom csak nem akar elmaradni.

Putnoktól a minap elzárva lévén, Tornallyáról hozattam meg az ólom-ecetet, de míg a putnoki, annyi folyadék annyi vízzel, alig tette némileg fehérré a vizet; a tornallyai annyi mértékű, szinte habzik, mint a tejfel; sűrű, erősebb a másikonál s a lábom némi mérszerű lerakódást hagy. Borongathatja-e akár melyikkel?

Igen nagy tiszteletünket s igen nagy

köszönetünket nyilváníttjuk t. orvos ur, szives részvéte és segedelméért.

Teljes tisztelettel vagyok

Hamván, márt. 10. 1864.

alázatos szolgája

Tompa Mihály.

Ez szintén boríték nélkül menekült meg a pusztulás örvénye széléről s mint látjuk, jeles költőnk neje lábbajára vonatkozik az egész.

Folyt. köv.

Borus felhő . . .

Borus felhő busan száll át az égen

Szomorkodik egy kislány az alvén.

Szomorkodik, buslakodik, sirdogál

Nem sejtik, hogy mi a baja, mi je fáj.

Megered a záporosó az égből.

Egy koporsót kísérnek az alvénból . . .

Elsiratja bus felhő a tetemet,

Talán sejtí, hogy mi baja lehetett.

K. Z.

takkal. Poharzás közben, mikor az emlékezés legélénkebb a múlt eseményei iránt, szülemlétt meg ama gondolat, hogy a már akkor egyeböft is keletkezett székely asztaltársaságok mintájára hasonlólag asztaltársasággá szerveződjenek az ideszakadt székelytestvérek.

1901. március 5-én ment végbe a szervezkedés és a fogarasi székelytestvérek e naptól fogva minden hó első szombatján összegyűltek, hogy gondolatot, eszmét cseréljenek most már nem csupán az elhagyott otthon emlékei fölött, hanem arról is, mi uton-módon lehetne az ideszakadt, különösen szegényebb sorsu, műveletlenebb testvérek ügyét is felkarolni.

Az eszme nemes volt, a kivitel azonban nehéz. Az egyes összejövetelekkor gyűjtött közös fillérek létrehozta ugyan egy alapot, melyből különösen a szegényebb sorsu székely isk. gyermekek segélyezésére lehetett valamit tenni, messzebb menő akció megindítását azonban lehetetlenné tette ama körülmény, hogy törvényesen megerősített alapszabályokkal nem bírva, életképes szereplésében maga a nagy társadalom sem támogathatta.

Már pedig a Fogarasi asztaltársaság tagjainak szaporodása, továbbá ama mindinkább erősülő eszmeáramlat, hogy a székelység ügye a magyarság ügye is, kívánatosá tette, hogy a székely-magyar egymással kezett fogva minden téren, mely a nemzet ügyét érdekli, erősíti biztos támogatásra találjon ezen nemzetiségek lakta vidéken. Így formálódott ki és érlelődött meg tehát ama eszme, hogy nem szakítva ugyan a régi nemes törekvésekkel, de szélesebb alapon szervezkedve „Fogarasi Székely Társaság” alakuljon.

1903. február 8-án testet nyert az eszme és a fogarasi asztaltársaság címét vesztve, de erőben és bizodalomban a jövő iránt erősödve „Fogarasi Székely Társaság”-gá alakult át. Ezzel kezdetét veszi ama lefolyt időnek is története, mely jelenlegi jelentésem kapcsán a „Fogarasi Székely Társaság”-nak 1903. évi működéséről szól.

Tisztelt Összejövetel!

A „F. Sz. T.”-nak 1903. február 8-án végbement alakuló összejövetelén, melyen 24-én vettünk részt, a közbizalom és lelkesedés Bedő Ferenc kir. albirót választotta meg az ujonnan alakult társaság elnökének. Megalakítván pedig ugyanakkor a tisztikart is, első és legfontosabb teendőjének tekintette az alapszabályok megállapítását, mely szerint a Társaság, minden maga előtt kitűzendő célját irányíthassa. Az elnökség ügybuzgalmát, a tagok lelkesedését világosan kifejezik a jegyzőkönyvek és folytatott eszmecserék, melyek a helyi körülményekre való tekintettel, de azért teljes körületekintéssel és belátással párosulva eredményezték, hogy már 1903. május havában a F. Sz. T. belügyminiszterileg megerősített és jóváhagyott alapszabályokkal rendelkezett. Az említett körületekintés és belátás különösen abban nyilvánult meg, hogy a helyi cél szemelött tartásával alapszabályaink értelmében alapított Társaságunk nem alakult egy teljesen különálló egyeddé, hanem az ország különböző helyein lévő és szereplő többi sz. társaságok keretébe teljesen beilleszkedve törekszik szolgálni ama magasztos eszmét, mely a székelység, illetve a magyarság ügyeit védeni és támogatni van hivatva.

Épp ezért létezésünkről tudomást nyert

a székely társaságok központi irodája Marosvásárhelyen és az összeköttetés ugy a marosvásárhelyi, mint más székely társaságokkal állandóan folyamatban van.

Összejövetelünk, melyek az alapszabályok értelmében minden hó első szombatjára lettek kitűzve az egy július hó kivételével pontosan be lettek tartva. A már előre jelzett tárgyszerozat fontos, avagy kevésbé fontos volta hol több, hol kevesebb tagot vonzott az összejövetelekre, de általában elmondhatjuk, hogy az érdeklődés, ügybuzgalom nem hiányzott. Az általánosabb eszmecserék, melyek első sorban is a székelység, illetve magyarság helyi körülményeire voltak irányítva, eredményezték, hogy a tagok, az érdeklődés fokozását a Társaság iránt a társadalom megnyerésében érhetni el leginkább, a nyilvános megjelenés, szereplés a Társaság első teendői közé tartozott. Hogy azoaban ezen téren még sem érthetük el ama helyzetet, melyet elérnünk kötelességünk, több más októl eltekintve abban keresketjük, hogy bizonyos tartózkodás, vonakodás vett erőt még fiatal Társaságunkon.

Mindazonáltal habár nem is mint főtenyező, de már részt vett és kívánt magának 1903. márc. 15-én, midőn külön kiküldött bizottságunk szerepelt az ünnepség rendezésében. Sokkal szebb és mondhatni teljes sikerű eredményt hozott azonéan az 1903. április 4-én tartott összejövetel ama határozata, hogy a székelység érdekeinek előmozdítása lévén a Társaság legfőbb célja, rendezzen a társaság „Székely-estélyt” melynek jövedelme egyrészt a fogarasi magyar dal-egyesület, másrészt a Társaság pénztárának felsegélyezésére szolgáljon. A határozat megvalósítására kiküldött bizottság teljes sikerrel oldotta meg feladatát, mikor Benedek Elek író, a székelység apostolat nyerhette meg kitűzött céljának. E kiváló férfiú, ki iránt az országszerte fennálló székely társaságok a legmegtisztelőbb bizalommal viselkedtek és viselkednek, elfogadta a bizottság felkérését egy felolvasás megtartására és 1903. szept. 26-án megjelent körünkben. Országszerte elismert kedves és megnyerő megjelenésével, tollának és szavának melegségével megszerezte a mi társaságunknak is az első gyümölcsöt. A fogarasi társadalom színe-java igyekezett megjelenésével kimutatni bizalmát ugy a nagy író, mint a székelység ügye iránt, s az említett szept. 26-án megtartott „Székely-estély” nem csupán szép erkölcsi sikerrel, de anyagi eredménynyel végződött. Nem mulaszthatom el tehát, hogy e helyen is ki ne fejezzem a Társaság köszönetét ugy Benedek Elek író, mint mindazok iránt, kik a „Székely-estély” sikereinek elérésében a Társaságot támogatni kegyesek voltak.

Az elért siker buzdítólag hatott a Társaságra és reményt nyújt a jövőre.

A Társaság a szegényebb sorsu székely, illetve magyarság segélyezéséből anyagi erejétől kitelhetőleg magának részt fog követelni. Így az 1903. apr. 4-én tartott összejövetelen a marosvásárhelyi Székely Társaság átiratára, melybenegy szegény siketnéma székely fiú kitaníttatásához évi 6 koronát kér a Társaságtól, a Társaság a kért segélyt megadja. Ugyanez összejövetelen megindult nagyobb irányu, részben a tagok körében, részben társadalmi uton történt ama adakozás, melyben az agyagfalvi emlék-oszlop felállításához a Társaságtól 136 korona 60 fillér lett Székely-Udvarhelyre, mint rendeltetési helyre be- küldve. A szept. 5-én tartott összejövetelen

Mazinger L. tag felszólalására Varga András szegény 48-as honvéd részére saját körben 5 korona 70 fillér gyűlt össze, melynek átadásával említett felszólaló lett megbizva. Mindezen említett adakezások azonban csak sajátkörű és nem a Társaságot, illetve pénztárát terhelő adakozásként vannak említve.

Távol legyen azonban a kérkedés, mely talán indított volna ennek is felemlítésére, csupán a jószándék, hogy jövőre sem mulasztja el a Társaság hasonló jótékonyág gyakorlását, késztetett erre.

A Társaságnak 1903. dec. 5-én tartott összejövetele a szegénysorsu székely, illetve magyar isholásgyermekek felsegélyezésére 56 koronát szavazott meg. A megszavazott összeg a képen lett felhasználva, hogy abból 4 tanuló egy-egy pár csizmát, 2 tanuló kabátot és 2 tanuló nadrágot nyert segély képen.

Mindezekben voltam bátor a „Fogarasi Székely Társaság”-nak 1903. évi működéséről beszámolni, a jövőre nézve Isten segédelmét kérve — kérem jelentésemnek szives tudomásvételét.

A jelentést a Társaság helyeslőleg tudomásul véve és a pénztárt megvizsgálva, helybenhagyva, elnök az ülést bezárta, mire a jelenvolt tagok éljenzések között oszlottak szét. Az alábbiakban közöljük még a buzgó kis Társaság jelenlegi vagyoni állapotát.

A „Fogarasi Székely Társaság” vagyoni kimutatása az 1903. évről:

1. Maradvány a fogarasi asztaltársaságtól	6·78
2. 1903. nov. 26-án rendezett „Székely- Estély jövedelme	248·49
3. Tagsági-dijakból befolyt	84·—
4. Bedő Ferenc adománya	7·20
Összes bevétel	346·47

Ezzel szemben kiadás:

1. György Jakab süket-néma fiu javára évi járulék	6·12
2. Fogarasi dalegylet felsegélyezésére	62·12
3. Szegény gyermekek felsegélyezése	56·—
4. Alapszabálykiállítás költsége és a szükséges bélyegek	7·20
Összes kiadás	132·44

Tiszta maradvány 214 korona 03 f.

H I R E K.

— Felhívás a néphez. Polgártársak! Itt az idő, hogy összetartásunkkal előmozditsuk városunk javát és a magunk hasznát! Az Olthid és a vasuti menetrend ügyében népgyűlést hiv egybe városunk tanácsa. Erkölcsi kötelességünk ott mindnyájunknak megjeleneni, megmutatni azt, hogy a polgárság legfőbb érdekei vannak szóban és hogy kívánságunk az egész közönség óhajta. „A nép szava: Isten szava” mert a mit egy ember nem bír elérni, azt egy sereg elérheti! Jöjünk tehát minél többen össze e népgyűlésen és vigyük diadalra ügyünket!

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Vögel Antal díjtalan pénzügyi számgyakornokká nevezte ki a brassói pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség fogarasi kirendeltségéhez.

— Szép jutalom. Lélelelemelő ünnepély keretében kapta meg szorgalmának és hűségének jutalmát f. hó 8-án a románok karácsonyának második napján az agg Katon a Vazul, alsócsai mezőgazdasági mun-

kás. Urdea György járási főszolgabíró, a templomból kijövő összesereglett nép jelenlétében adta át a 71 éves öregnek, a földmivelségi miniszter által neki adományozott 50 korona aranypénzt és elismerő oklevelet. A derék öreg több mint 31 éven át egy és ugyanazon gazdánál volt munkában. A főszolgabíró ünnepélyes beszéd kíséretében adta át a jutalmat. Beszédében kiemelte a kitartó szorgalmat, a hűséget és munkásságot, amely mindig megkapja jutalmát. A meghatott öreg könnyes szemekkel köszöntö meg a kitüntetést, mire a körjegyző Marinescu János a megjutalmazott és az összegyűlt néptömeg nevében megköszöni a kegyes adományt annál is inkább, mivel az elmúlt 1903. évben is egy alsócsuai derék férficselédnek kegyeskedett a miniszter a jutalmat adományozni. Éppen ezért indítványozza, hogy a földmives nép jótevőjének a földmivelségi m. kir. miniszternek levett kalappal nyilvánítsák köszönetüket, ami háromszoros, lelkes éljenzés kíséretében meg is történt. A megható ünnepegről a nép a legjobb benyomással távozott.

— **A helybeli izr. nőegylet** által a „Baba tündér“ című ballethez az előkészületek és próbák már megkezdődtek.

— **Miniszteri elismerés és köszönet.** A földmivelségi miniszter Brassó városának elismerését és köszönetét nyilvánította a Törösvár községben nagy költséggel és elismerésre méltó sikerrel foganatosított erődítésért.

— **Nyugdíjazás.** A vallás és közokt. miniszter Gerbacea Bukur alsómoecsi gör. kel. tanítót nyugdíjazta.

— **Előfizetési felhívás.** Salamon Ödönnek, a nemrég elhunyt kitűnő írónak hosszú évek óta följegyzett aforizmáit, melyeknek egy része magyar és külföldi lapokban megjelent s megérdemelt nagy sikert aratott. Ötletek és gondolatok címen vaskos kötetbe gyűjtötték és kiadják jóbarátai. — Céljuk e kiadvánnyal kettős. Emléket akarnak emelni az írónak a magyar irodalomban és a temetőben. A könyv tiszta jövedelméből Salamon Ödön sirja fölé művészi síremléket állítanak. A könyv — melyhez kimerítő előszót Bródy Sándor ír — fejezetek alá csoportosítva foglalja magában az apró bölcsességeket, satírákat, melyek hol filozófiai magaslatra emelkednek, hol ragyogó humorral átszótt emlékei az író eredeti világnézetének, szeretetreméltó egyéniségének, nagy élettapasztalatának. A modern magyar irodalomban a maga nemében unikum lesz ez a munka, kedves és tartalmas emlék mindazoknak, a kik Salamon Ödönt ismerték és szerették, gondolateltű és magvas olvasmány azok számára, a kik gyönyörködni tudnak egy művészileg finom elme komoly és vig játékában. A könyvek, mely diszkötésben jelenik meg, előfizetési ára 3 korona. Az „Ötletek és gondolatok“ január végén jelenik meg. Előfizetést lapunk kiadóhivatala is elfogad s kérjük a művelt közönséget, karolja fel az elhunyt jeles írónak ügyét. Segítsük a síremlék felállításában filléreinkkel, ez nemes és hasznos tett lesz.

— **A népgyűlésről.** Rauch István főbíró, a f. hó 11-én tartott közgyűlés határozatából a népgyűlés tartására vonatkozó bizottságot f. hó 14-én összehívta, melyen a következők vettek részt a városi tisztviselők részéről: Rauch István főbíró, mint elnök, Papp István bíró, Dr. Fejérvári Adolf, Simon Jenő, Jakab János,

Járos Ignác és Peia János, továbbá: Keserü István, a ki később érkezett. A gyűlés a felhívás, megírásával Dr. Fejérvári Adolfot kérte föl. A népgyűlés elnökéül pedig: Keserü István győgszerészt bizta meg. A főnti dolgok ügyében a népgyűlés f. hó 24-én délután 2 órakor a „Páris“-féle szálló helyiségében fog megtartatni, a melyről a közönség falragaszok s lapunkban értesítve van és lessz.

— **Előleges jelentés.** A helyben alakítandó „Fogarasi Villamos Részvénytársaság“ mindenben alaposan akarván a n. é. közönséget a magánhasználatra szükséges villamos izzólámpák fajairól s az általuk óránként fogyasztott ármennyiség költségei felől tájékoztatni, a következő adatokat bocsátja nyilvánosságra, melyek alapján bárki is könnyen kiszámíthatja e célra fordítandó évi kiadásait. A lakószobák, konyhák, műhelyek, bolt helyiségek, pincék és egyéb melléképületek kivilágítására alkalmas villamos izzólámpák lehetnek 5, 10, 16, 20, 32 és 50-es számúak. A lakószobák, irodák és műhelyek világitására a 16—32. számú, nagyobb üzlethelyiségek céljaira a 32—50. számú, kisebb szobák, folyosók és egyéb melléképületek világitására az 5—10. számú izzólámpák ajánlhatók. A villamos világitás költségei: a) 1 drb. 5 számú villamos izzólámpa, mely megfelel egy kisebb, 5 mm. laposbelű petroleum lámpának, 1 órai égése kerül 1.1 fil. b) 10. számú izzólámpa, amely megfelel az utcai petroleum lámpáknak, 1 órai égése kerül 2.2 fil. c) 26. számú izzólámpa, mely megfelel egy kisebb körégőnek, óránként kerül 3 fil. d) 20 számú izzólámpa, mely megfelel egy nagyobb körégőnek, óránként kerül 4 fil. e) 32. számú izzólámpa, mely megfelel egy üzleti körégőnek, óránként kerül 6 fil. f) 50. számú izzólámpa, mely megfelel az Auer izótesttel ellátott lámpáknak, óránként kerül 10 fil. Munkaáram költségei: egy tényleges (effektív) lóerő kerül 35 fillérbe. A felsorolt adatokból könnyen kiszámíthatja mindenki, hogy a villamos világitás csak nagyon csekély összegben mulja felül a petroleum világitás költségeit; de tekintve a roppant nagy előnyöket, melyeket a villamos izzólámpák a nagyobb (intenzivebb) világitás, a közbiztonság, egészség, kényelem, tisztaság és takarékoság szempontjából nyújtanak, a csekély költségtöbblet sokszorosan megtérül s nem is jöhet számba. Ha tekintetbe vesszük továbbá a felette nagy előnyöket, melyeket a villamos erő az iparvállalatoknál nyújthat, lehetetlen, hogy a város fejlődését és haladását szíven viselő polgárság ne sietne részint a részvények jegyzésével, részint pedig a magánfogyasztás bejelentése és előleges biztosítása által a részvénytársaság megalakítását előmozdítani. Fogjunk kezét s legyünk testvérek a közös nemes cél szolgálatában.

— **Gyilkos gyermek.** Megdöbbentő szerencsétlenség hírével vesszük Pozsarta fogarasmegyei községből. Ganea Mózes 8 éves fiacskája valami megfjejtethetlen módon hozzájutott atyja töltött revolveréhez és azzal játszani kezdett. Mielőtt azonban ezt a házbeliék észrevették volna, hatalmas dördülés rázta meg a kis szoba falait s a gyilkos golyótól talált boldogtalan anya sikoltva rogyott össze. A szerencsétlen gyermek, a ki még talán tudatában sincs rettentő tettének — folytonosan sir. A fogarasi vizsgálóbíró nyomában kiszállott a helyszínére és a kihallgatást megtartotta, egyben intézkedvén a halálosan sérült nő gyógykezelésére iránt, azonban

mielőtt Fogarasba beszállították volna — 24 órai nagy kín után meghalt. A megrázó szerencsétlenség az egész környéken őszinte részvétet keltett.

— **Szerencsétlen vadászat.** Szerencsétlen vadászkalandban volt része Krisztián András kisberijovi községi bírónak. A napokban kiment öcsésével vadászni s meg akarván pihenni, a golyóra töltött fegyvert oly szerencsétlenül akasztotta fel egy bokorra, hogy a ravasz becsattant, a fegyver elsült s a golyó Krisztián tenyerét átfurta.

— **A cégtáblákról.** Mult számunkban közöltük a legújabb rendeletet, a mely a cégtáblákkal való visszaéléseket szabályozza. Értesülésünk szerint, illetékes hatóságunk minden intézkedést megtett, hogy a rendelet végrehajtható, azonban egyes kereskedők nem igen mozgolódnak. Kíváncsian várjuk az eredményt.

— **A komp.** Két év óta sok szó esett erről a kezdetleges közlekedési eszközről. Lapunkban is sokat emlegettük, de mivel láttuk, hogy eredményt nem tudunk elérni, felhagytunk vele. Most azonban a hideg beálltával kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy az Olt befagyott, még a komp sem közlekedhet és így a járművekkel való közlekedés teljesen megszűnt. Valóban kétségbeejtő állapot és még csak kilátásunk sincs a helyzet megváltoztatására.

— **A kirakatok befagyása ellen.** Kereskedőinket bizonyára érdekelni fogja, ha néhány tanácsot adunk a kirakatok befagyásának meggátolására. Külföldön legtöbbször glicerinrel kenik be az üveget, mert ez a folyadék igen nagy hideget kiáll megfagyás nélkül és az ablaküvegre csapódó nedvességet magába szívja. Klórcalciumot is lehet használni, ez szintén magába szívja a nedvességet. A Klórcalcium szilárd, darabos anyag, a melyet apróra törve tálnban kell a kirakatba helyezni. Ha a nedvesség átjárta, ki kell dobni és szárazzal helyettesíteni. Még kénsavat is lehet e célra használni egy edénybe töltve. Mikor azután a nedvesség felszívása folytán a kénsav nagyon fölhogult, kiöntik és frisset tesznek. Ezzel banni persze nem igen kelleme, de a hol a kereskedő ugyanis raktáron tartja, a legegyszerűbb az eljárás vele.

— **Mikor lesz a szökőnap?** Ez az év 366 napot számlál, egy nappal tehát többet élünk most, mint más közönséges esztendőben. A szökőnap febr. 24-én, szerdán lesz. E nap csak úgy befurakodik a szentek közé. E napon semmiféle névnap sincs, a ki tehát e napon születik, annak nincs védőszentje. Mátyás apostolnak lenne névnapja, de a szökőnap, ez a kakukk-fióka kitolja Mátyást ősi fézékéből és arra kényszeríti, hogy csak 25-én kezdje törni a jeget. A többi névnapokat is hátratólja egy nappal, így február 29-ére is juttat névnapot.

— **Statisztika a diákokról.** Az országban levő összes középiskolák között a legnépesebb a budapesti VII. ker. főgimnázium volt, a melynek 967 növendéke akadt. A tiz legnépesebb középiskola között a kassai premontrei gimnázium áll utolsó helyen 556 tanulóval. Ezekkel szemben a legkevesebb diák járt a podolini algimnáziumba, a melynek mindössze 66 növendéke volt. A tiz legnépesebb középiskola utolsója az aradi gimnázium 98 diákkal. Egy tárgyól a szilágyosmlyói diákok kaptak legtöbb szekundát. Két tárgyól a brassóiak, háromból a nagykikindaiak. Egy tárgyól a legkevesebb szekunda jutott ki a békési ev. ref. gimnázium tanulóinak. Két tárgyól a budapesti II. kerületi iskolában kaptak legkevesebbet, három-

ból pedig a rákospalotai Wagner-féle magán-gimnáziumban.

— **Vármegyei tisztviselők fizetésrendezése.** Arról most már az egész ország közönsége tud, hogy a vármegyei tisztviselők fizetésemelése 1904-ben az állami hivatalnokok fizetésemelésével együttesen s ugyanazon elvek alapján nyer rendezést, vagyis, hogy — a miniszterelnök szavaival élve — „végrevalahára“ ez az égető szociális kérdés is megoldást nyer. Arról azonban nagyon kevesen tudnak, hogy miképpen történik a fizetésrendezés a vármegyéknél? Budapesti tudósítónk megadja a választ. Tekintet nélkül arra, hogy ez idő szerint hol mennyi a tisztviselők fizetése, Tisza Istvan egyöntetűen szándékozik a rendezést végrehajtani az ország mind a 63 vármegyében egyformák lesznek a fizetések s az összes tisztviselői fizetéseket az állam viseli, fölhasználván természetesen a vármegyék eddigi rendes hozzájárulását, a fizetésrendezésekre időlegesen megszavazott pótdadók kivételével. A vármegyék összes személyi kiadásait az állam fizeti s ez a vármegyék költségvetésében nem is fog szerepelni. Az állam a vármegyéknek tisztán az anyagi kiadásokra folyósít évenként bizonyos állami dotációt, a melyet a költségvetés keretébe illesztenek. Ez a leghelyesebb reform, mely e téren sikerrel valósítható meg. A tisztviselőket az eddigi megyei hozzájárulás igénybevételével az állam fogja fizetni. Így a költségvetésre nem fog zavarólag hatni az a körülmény, ha évközben egyes tisztviselők szolgálati idejüknél fogva magasabb fizetési fokozatba lépnek elő. A kormány által kidolgoztatott tervezet csaknem azonos a vármegyei tisztviselők országos kongresszusának tervezetével. Kisebbségi eltérések vannak ugyan, ezek azonban lenyegtelenek. A 8-ik fizetési osztálynál magasabb fizetési osztályok összegéből csiptek le; a többi megmaradt. A reform összege az 1904. évre szóló állami költségvetésben foglal helyet. A mint ezt a törvényhozás elfogadja, a fizetési különbözeteiket visszamenőleg 1904. január 1-től folyósítják.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A vall. és közokt. miniszter a zernesti áll. iskolával kapcsolatosan szervezett ifjúsági egyesület alapszabályait jóváhagyta.

— **Kiszolgált altisztek alkalmazása.** A katonai szolgálatból elbocsátott altisztek polgári alkalmazása érdekében rendelet érkezett a belügyminisztertől a törvényhatóságokhoz. A miniszter a rendeletben utal arra, hogy a kiszolgált altisztek bizonyos polgári állásokra elsőbbséggel bírnak ugyan, de ez az elsőbbségük nem vétetik figyelembe. Ezért a miniszter felszólítja a hatóságot, hogy a hatáskörében levő megfelelő állások betöltésénél különös figyelemmel legyen a kiszolgált altisztekre.

Karnevál.

Karnevál, a vidám, bohó herceg, kalendáriumi pontossággal beköszöntött. És a merre jár, a merre kél, nyomán megszűnik a bánat, elül a fájdalom és életre kél a jókedv.

És kigyulnak a bálterem csillárai, a sima parketten táncra perdül az élvágyó fiatalság, a zene csábos hangjai mellett lejtenek, kipirulnak az arcok, ragyognak a szemek s feledve van a szürke köznapiság, feledve van az élet annyi nyomorusága, keserve.

Szép, valóban szép a farsang mulatságaival, mert hiszen az élet nem állhat örökös gondból, bánatból, szüksége van az embereknek egy kis ujságra, gondnélküli életre, bufelejtőre.

Ilyen bufelejtő volt nálunk a jóga-szok estélye, mely január hó 8-án zajlott le a legszebb sikerrel. Az estély a leg egyszerűbbnek készült, sem meghívó, sem táncrend nem volt, ezzel is a fesztelen, kedélyes estét akarván kifejezni. Mindenki a saját ismerőseit hívta meg és terített asztaloknál mulatott kedélyesen a diszes és előkelő közönség. A terem fényő galyakkal és nemzeti színű szöveggel volt díszítve, ami igen csinos és kellemes összhangot adott. A terem oldalán körül terített asztalok állottak, középen pedig elég szabad hely maradt a táncosok számára. Az egész estélyben a legszebb az volt, hogy a magyar, román és szász intelligencia szépen és nagyban képviselve volt és a legszebb egyetértés, kedélyes jókedv uralkodott. Érdekes volt nézni a szép román táncot, melyet a bájos román

urhölgyek lejtettek. A kedves est csak a késő hajnali órákban ért véget és bizonyára minden jelenlevő a legszebb emlékekkel távozott onnét.

Jelen voltak asszonyok: Albáni Miklósné, Balla Károlyné, özv. Benedek Gyuláné, Bedő Ferencné, Bisztray Józsefné, özv. Borosnyay Béláné, Czell Sándorné, Cserey Béláné, Dán Gyuláné, Fleischer Sámuelné, Fleissig Lipótné, Halmy Gyuláné, Héjas Pálné, özv. Kühn Jánosné, özv. Köntzey Gyuláné, özv. Metián Alduleáné, dr. Micu Andrásné, Nagy Lázárné, Opris Valérné, Poparadu Áronné, dr. Popescu Oktáviáné, Popp Béniné, dr. Rosenberger Jánosné, özv. Russz Károlyné, Salamon Leoné, dr. Schul Albertné, Schul Henrikné, Taglicht Józsefné, Tóth Józsefné, dr. Turcu Jánosné, Vasu Oktáviáné, Wenk Ágostonné, Wodraska Vencelné, Vogelné.

Leányok: Botta Anna, Cirják Hermin, Fleischer Emma és Margit, Fleissig Reginé és Juliska, Kühn Johanna, Poparadu Leticia és Livia, Russz Iluska, Szántó Margit, Székely Mariska, Taglicht Ibolya és Mici, Tóth Gizella, Turcu Heléna, Vogel Frida.

A szabók álarcos bálja január hó 17-én, vasárnap lesz konfetti, világposta és egyéb érdekességekkel egybekötve.

Tánciskolai vizsgabál volt szép műsorral január 16-án, tegnap a Lauritsch szállóban. Ma pedig a haladó és felnőtt növendékeké van. Jövőre többet!

Január 23-án az alakítandó iparos olvasóköri javára lesz táncmulatság.

Előkészületen van két kaszinó estély, a román nők bálja, az izr. nőgyelet estélye stb. stb. Így tehát az ifjaknak vig és változatos farsangjuk lesz.

Szerkesztői üzenetek.

V. J. L., Miskolc. Távol volt tőlünk minden célzás. A kitűnő érvek előtt meghajolva letesszük a fegyvert és béke-jobbot nyujtva kérjük, b. munkálkodásával továbbra is segíteni bennünket. Üdvözet!

Felélős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DAVID.

Főmunkatárs:

HALMY GYULA.

A fogarasi magyar kir. állami ménésbirtok
IGAZGATÓSÁG.

Sz. 95—1904.

Hirdetmény.

A fogarasi magyar kir. állami ménésbirtok juhtenyészetéből mintegy 550 darab anyajuh fejése folyó évi január hó 29-én délelőtt 11 órakor nyilvános zárt írásbeli ajánlati versenytárgyalás útján bérbe fog adatni.

Az egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatokhoz 5 százalék bánatpénz csatolandó. A részletes feltételek az igazgatóságnál beszerezhetők.

Budapest, 1904. évi január hó 13.

A földmívelésügyi m. kir. miniszter.

BABACSEK JÓZSEF és GONDA HENRIK

építési vállalkozók

FOGARAS, Vasut-utca 20. szám.

Bármiféle új építkezéseket és

mindenféle tervek elkészítését,

továbbá e szakmába vágó

mindenféle munkálatokat

a legjutányosabban elvállalnak.

2-3

385

Érkezett finom füstölt lasac hal (Lachs.)
Kapható Thierfeld Lipótnál.

Sz. 13954—903. tkönyvi.

ÁRVERÉSI HIRDETM. KIVONAT.

A fogarasi kir. járásbíró, mint te-lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dán Gyula fogarasi lakos végrehajthatónak Gyár-fás Mária szül. Krainer végrehajtást szen-vedő elleni 125 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. j.-bíró) terü-letén lévő Fogaras községben fekvő a foga-rasi 871. sz. tkljkb. Gyárfás Mária szül. Krainer tulajdonul felvett A + 1268., 1269., 1270. hrsz. a. foglalt ingatlan jutalékára 3656 korona 50 fillérben ezennel megállapi-tott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi február hó 3-ik napján d. e. 9 orakor alul-irt tklkvi hatóság hivatalos helyiségében meg-tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok bocsárának 20 %-át készpénzben vagy 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett ár-folyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes ér-tékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmé-ben a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-vényt átazorgáltatni.

Fogaras, 1903. november hó 7.

A kir. j. bíróság, mint tklkvi hatóság.

Virágh Károly
kir. albiró.

384

Idegen világrészekből

földrajzi ismereteket terjesztő elbeszélések.

Megrendelhető

Thierfeld Dávid

könyvkereskedésében,

Fogaras-on.

Eddig megjelentek:

1. sz. A lángban álló majorház.
2. sz. A sivatag gyöngye.
3. A cethalászok kapitánya.
4. sz. Robinson Jancsi.

Soron vannak:

A kabylok szabadsághőse. — A Kilimand-zsáró remetéje. — A kalózkirály. — Az őserdők fia. — Matyi urfi kalandjai. — A pampák népe. — A boszorkányok között. — Huszonnégy óra alatt a föld körül. — A kénia fenekén. — A tengernagy inasa. — Az indián lovag. — Harc és háború. — Az északi sarkon. — A komancs főnök barát-sága. — A rabszolga kereskedő. — Az utolsó bur. — A két jóbarát. — Száz napig a sivatagban. — A Kordillerák rejtelmes vára. — A gyémántkereső. — Geylon réme. — Szibéria olombányában. — Egy tél Ka-nadában. — A szipoyok felkelése. — Csol-nakon Ausztráliából Kínába. — Lupi bácsi Amerikában.

Ezen sorozat 30 kötetből fog állani

s egy-egy szám 64 oldalra terjed, diszes angol vászonkötésben több színes képpel.

A 30 kötet ára a könyvszekrényvel együtt:
18 korona.

Mely összeg 1 korona 50 fillér havi részle-tekben is fizethető.

Minden hó 1., 10. és 20-án 1—1 szám jelenik meg, Az üveges könyvszekrényt az utolsó részlet fizetése után küldjük.

„PÁRIS“ SZÁLLODA FOGARAS.

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy helyben a

„Páris“ Szállodát bérbe vettem

és azt január hó 7-én

MEGNYITOTTAM.

Különös gondot fogok fordítani, hogy a nagyérdemű közönségnek legnagyobb meg-elégedését megnyerjem

ételeimre, italaimra és budweisi sörömre.

Elvállalok

kosztos abonánsokat úgy vendéglői helyiségembe mint hazaküldetésekre.

Továbbá ajánlom a n. é. utazó-közönség b. figyelmébe egész ujonnan, izlésesen, a mai kor igényeinek megfelelően berendezett **szobákat előnyös árak mellett.**Egyszermind ajánlom egész ujonnan berendezett **NAGY TERMEMET táncestélyekre, lakodalmakra, bankettekre és gyűlésekre.**

A nagyérdemű közönség szives pártfogását tisztelettel kéri

SOREA GYÖRGY,

bérelő;

ezelőtt a brassói Zöldfa szálloda bérelője volt.

2-3

383

A

Budapesti Napló**2** kr.-ért minden nap kapható:
Thierfeld Dávid könyvkereskedésében.**GUMI-sárcipők**

(kalocsni)

vizmentes gumi hócipők

meleg teveszőrbéléssel, férfiak, nők és gyer-mekek részére; teljesen vizmentes gumi

vadász-csizmák férfiak részére, legjobbnak bizonyult minőségben, eredeti orosz gyártmány, a szentpétervári gumi-cipőgyár gyártmánya.

KORCSOLYÁK: HALIFAX, JACKSON, HAINES, GAZELLA ÉS COLUMBUS.

Legjutányosabb árban kapható:

SCHOTTOLA ERNŐ Budapest,
VI., Andrassy-ut 2. sz.

ÁRJEYZÉKKEL

ingyen és bérmentve szolgállok.

382

A nagyérdemű helybeli és vidéki közönség szives figyelmébe ajánlja dus választékban és frissen érkezett

≡ I D É N Y C I K K E I T ≡

THIERFELD LIPÓT, Fogaras, Főtér, 1. és 2. sz.

Friss halak: u. m. Keleti tengeri heringek, Kieli Sprottni, fekete Caviar, korona szardinia, Warhanek-féle Pikledhering, hollandi hering, tunbal, korona-rák, francia és adria szardinia, tengeri pisztráng, szardella, ajóka gyűrű, füstölt lazac, lapardon, kitűnő finom angolna stb. a legolcsóbb árak mellett.

Finom sajtok: Vorálbergi-Groyi és Emmenthali, Trappista és Imperial.

Legfinomabb török halva, serbet és rahat

Mindenféle conservek pléhdobozban.

Befőttek, gelée, gyümölcs és paradicsom izék, gomba, főzelék és hus-conserv
különböző fajtában.

Legfinomabb **cukorkák** és **csokoládék** dus választékban.

*** Rumok, ***

valódi orosz, kínai és ceylon teák, továbbá **teasütemények**
gazdag választékban különböző árakon.

COGNAC francia, tokaji, Kenyeres-féle Eszterházy-naturell, Czuba-Durozier stb.

TISZTA BOROK

a legkülönbözőbb minőségben olcsó árakon, melyek tisztaságáért kezességet vállalok.

Likőrök és különleges pálinkák nagy választékban.

Naptárak 1904. évre

	Kor. fill.		Kor. fill.
Athenaeum		Budapester Bote	80 fill.
— Nagy Képes Naptára	2	Neuer illustrirter Volks-	
— Közig. Kalendárium	1 40	kalender	80 fill.
— Nagy Regélő Kalendárium	80	Der Ungarische Land-	
— Magyar tanítók Naptára	80	bote	60 fill.
— Petőfi Naptára	60	Budapester Schreibkalan-	
— Kossuth Naptára	60	der	40 fill.
— Kalandos Mese Naptár	40	Kleiner Bilderkalender 40 fill.	
— Kis Regélő Kalendárium	40		
— Erdélyi Képes Kalendárium	50		
— Kis Családi Naptár	30		
— Tárca Naptár	20		
Képes családi naptár	1 20		
Falusi Gazda naptár	1 20		
Borászati Naptár	1 20		
Regélő bácsi	80		
Magyar Hősök naptára	80		
A Magyar nemzet nagy képes Napt.	80		
Hit, remény, szeretet és a szent			
család nagy képes naptára	80		
A mesélő bácsi nagy kép. napt.	80		
István bácsi naptára	80		
Magyar nők házi naptára	80		
		Protestáns új képes naptár	80
		Lidérc naptár	80
		Közhasznú nagy képes naptár	80
		Honvéd naptár	60
		Magyar népnaptár	60
		Képes Kossuth-naptár	60
		Magyar képes népnaptár	60
		Petőfi naptár	60
		A magyar ember kép. naptára	60
		A szent család kép. naptára	60
		Vig cimbor	60
		Székely egyleti képes naptár	60
		Nagy Petőfi naptár	60
		Nagy képes keresztény naptár	60
		Szántóvetők naptára	60
		Bátyám uram Neveünk naptára	60
		Ezernyolcszáznegyvennyolc	60
		Nagy Kossuth-naptár	60
		Nagy képes Mese-naptár	60
		Ezer esztendő Magyarországnak	
		képes naptára	60
		Kis képes népnaptár	40

Kapható: **Thierfeld Dávid**

könyvkereskedésében Fogarason.